

ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

20 Σεπτέμβρη 1983

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 43

ΓΡΑΦΕΙΑ

Κομνηνών 21
53624 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 236-206

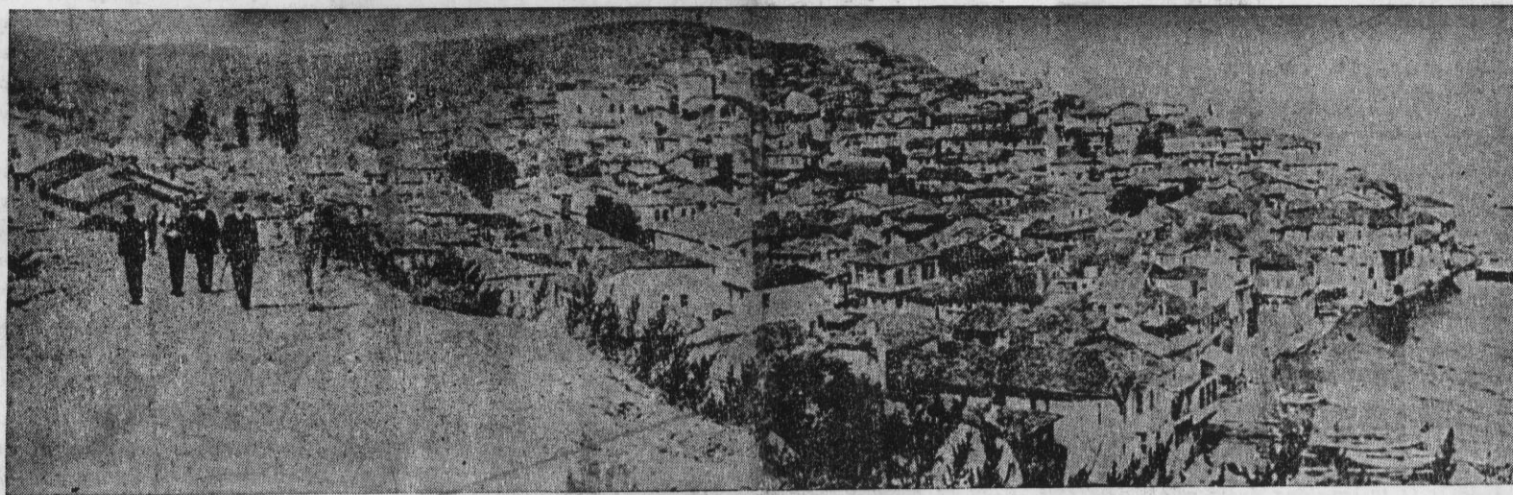
546-24 Θεσσαλονίκη

Εκτύπωση «Τυποτεχνική»

ΣΤΕΛΛΑ ΚΑΤΕΒΑ
Πλατ. Αγ. Γεωργίου 13
(Ροτόντα)
Τηλέφωνο 201.840

Εμβάσματα
και δημοσιεύσεις
στον κ. ΓΑΒΡ. ΜΗΤΣΟΥ
Κομνηνών 21 Θεσσαλονίκη

Εφημερίδα Συλλόγου Τριγλιανών

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΗΜΟΥ ΠΟΛΕΩΣ ΤΗΣ ΒΙΘΥΝΙΑΣ ΤΡΙΓΛΙΑΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΑΝΑ ΔΙΜΗΝΟΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

Υπεύθυνοι:
ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
Υπεύθυνος Συντάξεως
ΜΗΤΣΟΥ Ι.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ

Μπροστά στην πραγματικότητα

● ΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΗ Γ. ΤΑΚΑ

ΣΤΟ πρώτο αυτό χρονογράφημα, που έρχεται να καλύψει προσωρινά —όπως όλοι το θέλουμε και όπως όλοι το ελπίζουμε— το χώρο των «Τριγλιανών Νέων», όπου ταχωνίζονταν η ομόλογη συνεργασία του φίλου μου Χατζηαναστασίου, στο χρονογράφημά μου αυτό δίνω τον τίτλο, που, ο άρρωστος σήμερα, ανεχτίμητος και άφταστος σε μύρωση και ήθος συνεργάτης της εφημερίδας αυτής, είχε δώσει στο χρονογράφημά του της εικοσιπέντε Ιανουαρίου του χίλια ενιακόσια ογδόντα τρία, αριθμός φύλλου 40, «Μπροστά στην πραγματικότητα».

Σε κείνο το γραφτό του, με τον παραπάνω τίτλο, που τον δανειζόμαι σήμερα, ο πονεμένος φίλος μου μιλούσε για τις ανεπιθύμητες, όπως τις κατάντησε η εγκληματικότητα στα χρόνια μας, σχέσεις ανάμεσα σε κοινωνίες και σε άτομα. Ήταν, όπως σε όλα τα κείμενά του, τόσο καλά ενημερωμένος πάνω στο θέμα που χειριζόταν, τόσο ακριβολόγος, τόσο γοητευτικά ευχάριστος στη διατύπωση των σκέψεών του.

Στο κείμενό του εκείνο είχα ξεχωρίσει —και που να φανταστώ ότι θα τη χρησιμοποιούσα σε μια βαριά και οδυνηρή ώρα, όπως η τωρινή, που γράφονται αυτές οι γραμμές— είχα λέω, ξεχωρίσει από το εντυπωσιακό, διδακτικό και ευχάριστο, όπως όλα του, εκείνο κείμενο του Γ. Χατζηαναστασίου, την παράγραφο αυτή: «Ο σύγχρονος θνητός δεν παύει, στα κακά αυτά χρόνια της εγκληματικότητας, να έχει ενδιαφέρον, παράλληλα, για τον συνάνθρωπό του, πως ν' αντικρύσει και να ξεμεροβραδιάζεται σε κοινωνία, πλημμυρισμένη από ομαλότητα και γαλήνη. Και, πάνω απ' όλα, να νοιώθει ολόγυρα του την ανθρωπιά. Τον συνάνθρωπό του ξεμακρυσμένο απ' τον πρωτογενισμό της ζούγκλας. Κοινή επιθυμία, ν' αντικρύζεται το ανθρώπινο... ΑΝΘΡΩΠΟΣ! Άνθρωπος όχι μονάχα στην εμφάνιση. Μα και στην ψυχή. Στη σκέψη. Στην τοποθέτησή του προς τον συνάνθρωπό του».

Αυτός ο επιθυμητός ΑΝΘΡΩΠΟΣ, αυτό το πρότυπο της θεϊκής δημιουργίας, αυ-

τός ο πλούσιος καρπός του ασπιδάτητου πνευματικού, αυτή η εικόνα και η ελπίση μιας τελειότητας, οι άνθρωποι με ψυχισμό, ηθικά, με υψηλούς σκοπούς και προπάντων με ηθικό έργο, προσπαθούν, στα δύσκολα αυτά χρόνια του κακού, που ζούμε σήμερα, με παληκαριά και με πείσμα να φτάσουν στη ζωή τους, αυτόν τον επιθυμητό ΑΝΘΡΩΠΟ του Γ. Χατζηαναστασίου είδα, διέκρινα στο πρόσωπό του, όταν, μπροστά από καιρό τον επισκέφθηκα στο «Ιπποκράτειο» νοσοκομείο της Αθήνας, οριζοντιόμενος ανήσυχος μα και καρτερικά, οδυνηρά μα και αισιόδοξα στο κρεβάτι της απροσδόκητης δοκιμασίας του. Μια ώρα, δυό ώρες —δε θυμώμαι πόσο— με έναν άνθρωπο, καμωμένο, με μελέτη και με κάθε είδους επίμονη προσπάθεια δεκαετιών, στα μέτρα ενός αληθινού ανθρώπου. Από το πηχτό σκοτάδι της δικιάς μου απελπισίας, που δεν ξέρω πως και για τι με έζωσε εκείνες τις στιγμές στη νοσοκομειακή κάμαρη —ίσως από την ξαφνική συναίσθηση της πολυστέναχτης ανθρωπίνης μοίρας—, από το ζόφον αυτόν της δικιάς μου απελπισίας, άκουσα, είδα, να πηδά, ήλιος

◆ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 4η ΣΕΛΙΔΑ

ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

Τιμήθηκαν με μνημόσυνο τα θύματα της Μικρασιατικής καταστροφής

● ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ 61 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΤΕ

Τελέστηκε την Κυριακή 18 Σεπτεμβρίου στον ιερό ναό Αγίας Σοφίας της Θεσσαλονίκης αρχιερατικό μνημόσυνο, για να τιμηθούν οι αείμνηστοι ιεράρχες Εθνομάρτυρες Χρυσόστομος Σμύρνης, Αμβρόσιος Μοσχονησίων, Γρηγόριος Κυδωνίων, Προκόπιος Ικονίου, Ευθύμιος, Ζήνωνας, οι αξιωματικοί και οι οπλίτες, οι πρόσκοποι Αϊδινίου, Σωκίων και όλα τα θύματα της Μικρασιατικής καταστροφής.

Το μνημόσυνο τελέστηκε για τη συμπλήρωση 61 χρόνων από τις μέρες της εθνικής συμφοράς και την πρωτοβουλία για την εκδήλωση

ΕΝΑΣ χρόνος ακριβώς χρειάστηκε για τους Τριγλιανούς για να ξαναρχίσει το ξαναρρίζωμα, το ξαναφύτεμα στις καινούργιες πατρίδες, τη Ραφήνα και τη Ν. Τρίγλια της Χαλκιδικής μετά τον ολοκληρωτικό ξεριζωμό από την Τρίγλια.

Και είναι πολύ χαρακτηριστική η σύμπτωση, προπάντων για τους Τριγλιανούς της Ραφήνας: Εικοσιεννέα Αυγούστου του 1922 απόγευμα οι τελευταίοι Τριγλιανοί με το τελευταίο βαπόρι εγκαταλείπουν την Τρίγλια. Εικοσιεννέα Αυγούστου 1923 απόγευμα φθάνουν από την Τένεδο μ' ένα πλοίο — το «Ελλησποντος» του Καθουνίδη — στη Ραφήνα για εγκατάσταση, για ριζώμα καινούργιο και οι τελευταίοι Τριγλιανοί.

Τόσο χρειάστηκε και για να αρχίσουν να κατοικούν οι Τριγλιανοί που θρέθηκαν στη Θεσσαλονίκη στη Ν. Τρίγλια της Χαλκιδικής.

Εξήντα ακριβώς χρόνια από τότε και ως το λήσουμε έναν απολογισμό σήμερα: τι θρήκαμε, τι δημιουργήσαμε, τι παρασείνουμε σήμερα στις καινούργιες γενιές, μια και η δικιά μας γενιά, η γενιά των ανθρώπων που ήρθαμε από εκεί άσχετα με την ηλικία μας σιγά-σιγά αποσυρώμαστε από την αγωνιστική κοινότητα των διοικητικών πραγμάτων και των

δυο τόπων του καινούργιου ριζώμα.

Το ότι τα κοινοτικά συμβούλια και της Ραφήνας και της Ν. Τρίγλιας αποτελούνται σήμερα από νέους ανθρώπους, ανθρώπους που γεννήθηκαν ΕΔΩ, αποτελεί για μένα ένα σταθμό και το βλέπω σαν παράδοση σκυτάλης στις καινούργιες γενιές.

Ας δούμε, λοιπόν, πρώτα τι θρήκαμε, τόσο οι γονείς μας όσο κι εμείς στους καινούργιους αυτούς τόπους που ριζώσαμε.

Τόσο η Ραφήνα όσο κι η Ν. Τρίγλια, είναι γνωστό σε όλους, ήταν χερσότοποι και σχεδόν ακατοίχιτες. Φθάσαμε εδώ, στο άγνωστο, μ' ένα προσφυγικό μπουγαλάκι στο χέρι πολλοί χωρίς αυτό. Άνθρωποι κουρασμένοι, αποκατωμένοι, ύστερα από ενός χρόνου νομαδική ζωή.

ΣΤΗ ΡΑΦΗΝΑ

Η γιορτή της Παντοβασιλείδας

Στις 8 Σεπτεμβρίου, γιορτή των Γενεθλίων της Παναγίας, γιορτάστηκε στη Ραφήνα η εικόνα της Παναγίας της Παντοβασιλείσσης, που οι Τριγλιανοί έφεραν από τη Μικρά Ασία.

Την παραμονή εψάλε Μέγας Εσπερινός, που χοροστάτησε ο σεβασμιώτατος μητροπολίτης Μεσογαίας και

Κάτω από αθλιώτατες συνθήκες, αντιμετώπισαν την πείνα, τις αρρώστιες, την ανείθεια, την απόλυτη ένδεια, την αντίδραση, τις βδέλλες. Έζησαν την τραγωδία σ' όλο της το μεγαλείο. Σιγά-σιγά όμως συνήλθαν και ξανάρχισαν. Συμμάζεψαν τα σπίτια, τα σπίτια που τους έδωσε το κράτος σε πρωτόγονη κατάσταση, αξιοποίησαν τους κλήρους τους, τη γη που τους δόθηκε χέρσα και άγονη και την έκαιλαν παραγωγική και ευλογημένη. Έχτισαν καινούργια σπίτια, μαγαζιά, εμπορεύθηκαν. Έγιναν με στερήσεις νέου επαγγελματίες, πάντρεψαν παιδιά κι οι περισσότεροι έζησαν κουρασμένοι, χωρίς να γνωρίσουν και ν' απολαύσουν τ' αγαθά και τους καρπούς των κόπων τους. Άνθρωποι χωρίς εφόδια στη με-

γάλη τους πλειοψηφία, χωρίς χρήματα, χωρίς τεχνικές γνώσεις. Με μοναδικό εφόδιο το πείσμα για ζωή, το ένστικτο της αυτοσυντήρησης, την εργατικότητα και τη θέληση.

Κι ενώ ο καθένας είχε το δικό του καυτό πρόβλημα της επιβίωσης, της ανάστασης των παιδιών τους, της δημιουργίας, έπρεπε κι ο τόπος να διοικηθεί, να ορθοποδήσει κι αυτός. Και μέσα απ' αυτούς τους ανθρώπους θρέθηκαν κι εκείνοι που σχολήθηκαν και πρόσφεραν το κατά δύναμη στην πόλη.

Δεν θα αναφερθώ καθόλου σ' επιμέρους θέματα. Όποιος έχει μάτια βλέπει, λέει μια λαϊκή παροιμία. Μερικοί μιλούν για λάθη. Ασφαλώς έγιναν και λάθη. Αλλά αυτοί που μιλούν για λάθη είναι ασφαλώς εκείνοι που δεν έκαναν τίποτα, που δεν πρόφεραν τίποτα.

Το τι θρήκαμε στους τόπους αυτούς, και το ξέρουν και το είπαμε και πιο πάνω. Τώρα απ' αυτά τα εξήντα χρόνια αν κάνουμε τον κόπο και αφαιρέσουμε τουλάχιστον είκοσι χρόνια που πέρασαν τελείως νεκρά, δηλαδή πρώτη δεκαετία 1923—1933 με την παντελή έλλειψη οργάνωσης και διοίκησης και με τη φροντίδα του καθένα για τη δική του ανόρθωση και αν αφαιρέσουμε τη δεκαετία του 1940—1950 των οδυνηρών γεγονότων της πατρίδας μας και σκεφτεί ότι αυτό που βλέπει σήμερα γύρω του τόσο στη Ραφήνα όσο και στη Ν. Τρίγλια είναι το δημιούργημα 40 μόνο εργασιμων χρόνων, πρέπει να ομολογήσει, αν θέλει να είναι ειλικρινής με τον εαυτό του, ότι η γενιά που αποχωρεί, η γενιά που ήρθε από εκεί, αφήνει στη γενιά που γεννήθηκε ΕΔΩ ένα στρωμένο δρόμο, ένα έργο που της εύχεται να το υπερβεί και να φανεί ικανότερη. Να δημιουργήσει περισσότερα γιατί ασφαλώς πολλά πράγματα λείπουν και είναι η ώρα των νέων να μας δείξουν κι αυτοί τι αξίζουν.

Σαν άνθρωπος που νομίζω ότι έκανα το καθήκον μου, θεώρησα αυτόν τον απολογισμό κι αυτή την ευχή με την ευκαιρία των εξήντα χρόνων από την εγκατάσταση σαν υποχρέωσή μου να τον κάνω.

◆ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 4η ΣΕΛΙΔΑ

ΙΑ ΜΟΥ

Αγαπητά «Τριγλιανά Νέα»
Ο συμπατριώτης φίλος κ. Πιστικίδης με παρεκίνησε να γράψω την ιστορία της ζωής μου.

Την έγραψα. Επειδή σαν δείγμα ζωής για τους νέους, δεν είναι άσχημη, έχει δε και τέση σχέση με τις περι-

πέτειες και την ιστορία του έθνους στον 20ό αιώνα που περνούμε, σαν θέλετε δημοσιεύστε την.

Σας στέλνω και τρεις χαρακτηριστικές φωτογραφίες.

Με αγάπη

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΣΙΤΕΡ

Η ιστορία ενός ανθρώπου, εκτός από σπάνιους της ανθρωπότητας στις συνθήκες περιστάσεις, είναι απλή. Γέννηση, παιδική, εφηβική ηλικία, με μικρογεγονότα ίσως και μετά ο δρόμος της ζωής, αναλόγως επαγγελματός.

Για μας της ηλικίας μου, που ζήσαμε, όσο κατορθώσαμε να επιζηήσουμε το δράμα της απειλής της εξόντωσης του γένους, ως το μεδούλι των κοκκάλων μας, η βιογραφία του καθένα μας είναι ένα ποσοστό του δράματος του γένους, στα τρομερά χρόνια της προεργασίας από τους Νεότευκτους (1907—1908) εξόντωσης του αρμενικού και εκρίζωσης του ελληνικού στοιχείου από τις πανάρχαιες κοιτίδες τους και της δημιουργίας καθαρού τουρκικού έθνους.

Με αίμα πολύ και ατελείωτα δάκρυα γράφτηκε η ιστορία αυτή του έθνους μας για την πραγματοποίηση του παραπάνω σκοπού των Νεοτούρκων. Και φυσικά όταν λέμε έθνος αυτονόητο είναι το μεριδί μου στα πάθη του έθνους.

Γεννήθηκα στην Τρίγλια της Μικράς Ασίας στην τελευταία δεκαετία του περασμένου 19ου αιώνα!!! Και τον ρωσοϊαπωνικό πόλεμο ενθυμούμαι και τον ιταλοτουρκικό στην Τριπολίτιδα της Αφρικής και βέβαια τις σημαδιακές χαρές του 1912, μα απάνω στο πετάι και το μεδούλι μου και όλων της ηλικίας μου, το συγκλονιστικό δράμα του πτώ του ευρωπαϊκού πολέμου, με τον εθνικό διχασμό, με την εκστρατεία της Μικράς Ασίας και το ξερίζωμά μας ύστερα. Και τα άλλα υστερότερα ηρωικά και δραματικά και τραγικά του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου.

Οι γονείς μου Ηρακλής και Εριφύλη το γένος Καλαφάτη. Οι γονείς του πατέρα μου από την Ήπειρο. Ο πατέρας του Απύστολος και η μητέρα τον Χαρίκλεια Χατζηγιαννάκη από το Ντεμιρτζέ της Προύσας. Της μητέρας μου οι γονείς Νικόλας Καλαφάτης από την Πελοπόννησο και η μητέρα της Καλλιόπη Δεμονίδη από την Ικαρία. Το Τσίτερ του παππού μου Απύστολος είναι ως εξής: Κάποιος Φιλίππιδης από τα Γιάννενα, επειδή η γυναίκα του ήταν πολύ όμορφη και είδε κίνδυνο από τα συνθησμένα του Αλή

Φυγή και περιπέτειες από την Κων(σταντινούπολη)

Έφυγα την άλλη μέρα άρον-άρον στην Κωνσταντινούπολη. Το χωριό μας ξεριζωμένο. Έμεινα στο Φανάρι στον εξόριστο θείο μου, τον Σμύρνης. Γράφτηκα, με σύστασή του, στο Λύκειο Χατζηχηρήστου στο Ταξιμί, με το όνομα του μικρότερου αδερφού μου. Στο μεταξύ έγιναν οι διωγμοί Πόντου και Μικράς Ασίας σε θρηϊώδη έκταση και ένταση. Από κοντά οι τάχα επιστρατεύσεις - εξοντώσεις, τα περίφημα και περιβόητα κέντρα εξόντωσης Αμελέ Ταμπουρού (εργατικά τάγματα), όπου υπήρχε σκληρή εργασία χωρίς τροφή και στοιχειώδη περίθαλψη. Μαζί με το θείο μου Σοφοκλέους μέλαμε κρυμένοι, όταν γίνονταν μπλόκα, σε μια κατάλληλη θέση στο ταβάνι, στο σπίτι βέβαια του εξόριστου εθνομάρτυρα θείου μου. Ήταν πια ο φόδος να μας συλλάβουν, αλλά η τραγωδία να συλληφθεί ο Σμύρνης, εξόριστος μάλιστα, να κρύβει λιποτάχτες. Βραχιάς απερίγραπτος. Και τό-

Πασά, πήρε τη γυναίκα του και κατέφυγε στον νασατηρότοπο Τρίγλια. Εγκαταστάθηκε. Ένας Βασιλιάς γιατρός Αντόνι Τσίτερ κατέδρασε την εποχή του Όθωνα στην Αθήνα και μετά εγκαταστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Ο Ηπειρώτης Φιλίππιδης στην Τρίγλια αρρώστησε. Καλέσανε τον γιατρό Τσίτερ από την Κωνσταντινούπολη να τον νοσηλεύσει. Ο Φιλίππιδης όμως πέθανε και επειδή η γυναίκα του ήταν πολύ όμορφη την παντρεύτηκε ο Τσίτερ και υιοθέτησε τον παιπού μου Απύστολο.

Το δημοτικό σχολείο το τελείωσα στην Τρίγλια και όταν ο αδερφός της μητέρας μου εθνομάρτυρας της Σμύρνης Χρυσόστομος μετά την εξορία του από τους Τούρκους από τη μητρόπολη Δράμας, κλήθηκε από το Πατριαρχείο στη μητρόπολη Σμύρνης, μας κάλεσε στη Σμύρνη για σπουδές με τον πεσόντα ύστερα στη Μικρασιατική εκστρατεία, αδερφό μου Νίκο, ως και τρία άλλα παιδιά Τριγλιανά. Ας αναφέρω ότι μας σπουδάξε συγχρόνως οχτώ παιδιά. Στην προτελευταία τάξη του γυμνασίου ήμουν στην Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης. Είχαν αρχίσει ήδη οι διωγμοί στα θρακικά και μικρασιατικά χωριά των παραλίων. Ξερρίζωσαν και το χωριό μας την Τρίγλια με τη φοβερή διαταγή εκκένωσης μέσα σε μια μέρα. Εξόρισε τότε ο αιμοχαρής βαλής (γενικός διοικητής της Σμύρνης) τον θείο μου από τη Σμύρνη. Άρχισε και η τάχα επιστράτευση των μόν Τούρκων (η αρχή του φοβερού Αμελέ Ταμπουρού (εργατικών τάγμάτων). Υπό αυτούς τους όρους, με καλούν μέσα από την αίθουσα διδασκαλίας, ότι πρέπει να παρουσιαστώ στο Σουμπέ (στρατολογικό γραφείο). Πήγα. Με στείλαν για εξετάσεις στην τουρκική και τότε στην αραβική γραφή στο Μπριντζή Σουλτανιέ (πρώτο τουρκικό γυμνάσιο της Σμύρνης) για να πάω δήθεν χιμισέτι μαχσορζέ, κινουτσούκ ζαμπιέ μεχεμπι (ειδική υπηρεσία υπαξιωματικών). Προσπονήθηκα ότι δεν ξέρω καθόλου, διότι λόγω ασθενείας καθυστέρησα και έμεινα στο αλφαβητάριο. Με θυμό και θρηϊστές μου είπαν, ότι μόλις κληθεί η ηλικία μου, αντί για στρατιώτης θα πάω γκιουρζέ—γκασμαγά (φιαρί και αξινη).

τε κάποιο... φως. Η Εκκλησία του Χριστού στον Γαλατά της Κωνσταντινούπολης ζητούσε καν να φαρδύνει το δρόμο του Γαλατά. Μούδωσαν λοιπόν και φόρεσα ένα παλιόρασο, ως δηλωτικό της υπηρεσιακής μου ιδιότητας. Και η... πρώτη λαχτάρα μου στο πίσω θρανία από μέσα στο γυμνάσιο. Γιατί σου Τσίτερ! μου λέγει. Συννώμη, λ'ός κάνεις, του είπα. Ονομάζομαι Ευστρατιάδης! Την άλλη

μέρα ο παπός (Θεός σωχρές) άγιος άνθρωπος, μου λέει: «Μη φοβού παιδί μου και μες τάφος». Έτσι έμεινα στην εκκλησία.

Χειμώνας. Όποιος ξέρει το χειμώνα της πόλης θα καταλάβει. Συπόλητος να τρέξω τα μάρα της εκκλησίας. Να ταχτοποιώ τα παντζούρια το σούρουπο. Επίσης τα κανδύλια. Αλλά το φοβερότερο ήταν η ισπανική γρίπη. Είχαμε ως και 15 νεκρούς την ημέρα που έπρεπε να φροντίσω, διότι δεν πρόφταναν οι εργολάβοι και έπρεπε να μένα και τέσσερις και πέντε μέσα στην εκκλησία και εγώ παρόλη την... παρουσία τους να τακτοποιώ τα της εκκλησίας. Ο οργανισμός του ανθρώπου είναι ισχυρότερος του χταποδιού!!! Άντεχα. Αλλά οι άλλοι κανδυλανάφτες, ύστερα από καιρό, επέμεναν να σαβανώνω νεκρούς. Η πρότασή τους ήταν φοβερή. Παρακάλεσα και τους υποσχέθηκα να τους χαρίσω τις μικρές

Ο κ. Απ. Τσίτερ με τη στολή του εισπράκτορα των τράμ στην Πόλη

άλλωστε απολαβές μου για να μη αναλάβω. Δεν δέχτηκαν.

Ένα εργοστάσιο σούμας ζητούσε εργάτη να μένει μέσα σε εργασία 24ωρης βάρης, με δάκδικες. Πήγα. Κάτι πελώριοι κάδοι γεμάτοι νερό. Με κινήτες σκάλες ανεβαίναμε με ένα σκάκι στον όμο 70 οκάδων σταφίδα. Μόλις φθάνω στο χείλος του κάδου, με ένα ειδικό πριόνι ανίγαμε από πάνω το σκάκι και αδειάζαμε το περιεχόμενο στον κάδο ως που να γίνει η ζύμωση της σταφίδας. Μόλις γινόταν η ζύμωση στους άλλους κάδους, ξεπλέναμε τα καζάνια, βράζαμε το καμένο πετροκάρβουνο, βάζαμε καινούργιο, κουβαλούσαμε αλυσίδα εργάτες με μεγάλα ξύλινα μπουγιέλα το περιεχόμενο του κάδου, γεμίζοντας τα καζάνια, βάζαμε φωτιά και ύστερα περιμένοντας κατά βάρδιες την απόσταξη προσέχαμε τα γραδόμετρα. «Αειντε τα γράδα κατεβήκανε», ήταν το σύνθημα. Και πάλι από την αρχή. Για ωράριο; Δεν υπήρχε πουθενά τέτοια έννοια. Μόλις δύο μήνες άνεξα. Η εταιρεία τροχοδρομούν Κωνσταντινούπολης ζητούσε εισπράκτορες. Επειδή υπήρχε η, ως την πούμη, πανεπιστημιακή, η εταιρεία δεν έδινε προσοχή σε τι χαρτιά είχα, χαρτιά μόνο να ήταν. Ήρθε και ο αδελφός μου ο μικρότερος με το όνομα του μικρότερου αδελφού μας, που τώρα είναι Μητροπολίτης. Καλά πήγαινε η υπόθεση και... ήρθε μετά μήνες το κακό.

Ένα βράδυ αγά, ένας Τούρκος μίνιμπασης (αντίστοιχα συνταγματάρχης νομίζω) πήγε να κατέβει μεθυμένος από το πρώτο θαγόνι που εισπρακτόρευε ο αδελφός μου, εν κινήσει... Τον σκότωσε η ρυμούλκα... Χειροπέδες, ανακρίσεις, πάνα - κι έλα, αθώωση. Δεν πέρασε πολύ διάστημα και ένας Τούρκος στρατιώτης πήγε να μπει εν κινήσει στο δικό μου θαγόνι από την αντίθετη πλευρά. Αποτέλεσμα; Κόφι-

μο της πατούσας του. Χειροπέδες πάλι, τρεχάλες, ανάκριση, αθώωση. Μα όσο και χταπόδι ναίαι ο άνθρωπος, για νέους ανθρώπους, όλα αυτά και με πλήρη ακμή των διωγμών, ήταν πάρα πολύ. Ο αδελφός μου ζωηρότερος, κατόρθωσε και έφθασε στην Προύσα και εργάστηκε ως ζυμωτής σ' ένα ψωμάδικο, εξασφαλίζοντας έτσι και το ψωμί. Εγώ, με τη σύσταση γνωστού γιατρού, πήγα ως φαρμακοτρόβης στο φαρμακείο Αρσενάκη, στο Συρκετζή Κωνσταντινούπολης. Και... πλησιάζουμε στην αρχή του τέλους.

Μια μέρα πήγα να κάπου φάρμακα, περνώντας από τη γέφυρα του Γαλατά. Κόσμος μαζεμένος στις αποβάθρες της γέφυρας, προς την είσοδο του Κερατιού. Οι Τούρκοι όλο τον καιρό έλοιστροί, σκοτεινισμένοι. Τι να δω; Γάλλοι ναύτες ήρθαν με μια κανονιοφόρο. Αναφωνητά, χαρές μ' αυτούς τους νέους, ως προάγγελους της ανακωχής.

Το άπιστευτο είχε γίνει. Ελληνικός στρατός, στρατός στην ονειρευμένη Πόλη. Οι ψυχές, τα μάλια, τα όνειρα, άρχισαν να ανακατεύονται. Υπήρχαν βέβαια, υπό φυσιολογικές συνθήκες, σκέψεις για σπουδές. Τώρα; Που; Πως; Ερώτημα για όλους της ηλικίας μου, όσους μπόρεσαν να περισωθούν από το φοβερό αυτόν κατακλυσμό του γένους. Εξοντώθηκαν στο διάστημα αυτό, με το σύστημα των Αμελέ Ταμπουρού (εργατικών τάγμάτων) πάνω από τριακόσιες πενήντα χιλιάδες.

Αθήνη η διαταγή στους συμπατριώτες Τριγλιανούς να επιστρέψουν. Από τις χίλιες πεντακόσιες οικογένειες, μόλις 600 επέστρεψαν. Οι άλλοι υπέκυψαν στην πείνα, στις αρρώστιες, στις κακουχίες. Εξουθενωμένοι είμασταν όλοι. Παρατήρησα τον εαυτό μου. Ψυχικό ερείπιο. Ούτε θάρρος, ούτε αυτοεκτίμηση. Μια απέραντη αβουλία. Αλλά απύθμενη η δύναμη κάθε ανθρώπου.

Μια σκέψη ξαφνικά εκυριόδησε στο είναι μου. Να πραγματοποιήσω το προ του πολέμου όνειρο. Να σπουδάσω. Να... πάω στην Ελλάδα!!! Όλα αυτά τα χρόνια κάθε τι που έκαμα ήταν αποτέλεσμα ανάγκης, στην οποία η θέληση, χωρίς συζήτηση, έπρεπε να συμμορφωθεί. Να πάω στην Ελλάδα για σπουδές. Μήπως το να πάω κανδυλανάφτης, ή εργάτης, ή τραμβαγιέρης χειριότατη περισσότερη ή ολιγότερη αποφασιστικότητα; Επρεπε. Σε τι χειρότερο θα μπο-

Από τη Μ. Ασία φοιτητής στην Αθήνα

Ο Εθνομάρτυρας θείος μου επέστρεψε από την εξορία του στη Σμύρνη. Ερείπιο κι αυτός σωματικό, ψυχικό και οικονομικό (με την επιδάρωση όλων των συγγενών του) ολλά και γεμάτος εθνοσοσιασμό και ελπίδες από τους περιήμους... 14 όρους της... δικαιοσύνης επί της... ανθρωπότητας του... α νεκδιήγητου εκείνου προέδρου Ουίλσον. Με την αποκατάσταση της συγκοινωνίας Ελλάδας — Σμύρνης, με συνέστησε σε έναν πρώην καθηγητή του της Θεολογικής Σχολής Χαλκής Ξενοφώντα Λαμπριδίδη, ενός ηλικιωμένου, καλοκάγαθου και σοφίτα του ανθρώπου, που έμεινε με την ηλικιωμένη αδελφή του στην Αθήνα. Κινήθηκα για εγγραφή στο Πανεπιστήμιο. Γενικός γραμματέας του Πανεπιστημίου ο εθνικός ποιητής Κωστής Παλαμάς. Γεμάτος πατρικό ενδιαφέρον για όλους μας τους αλιτρωτους να εγγραφούμε αναδρομικά, δίδοντας συνεχώς τις αντίστοιχες εξετάσεις, για να κερδίσουμε τη σειρά που χίσαμε.

Με τη σκέψη ακόμη να εγγραφώ στο Πανεπιστήμιο, παρατήρησα, ότι ο πράγματι σοφός και καλοκάγαθος Λαμπριδίης, αλλά και η αδελφή του, με έλεπαν με ένα παράξενο ερωτηματικό βλέμμα. Ύστερα από δύο-τρεις μήνες λύθηκε το αίνιγμα της παράξενης παρατήρησης του σοφού καθηγητή. Με λέει μια μέρα: «Πολλά μας είπες, αγαπητέ Απύστολε, ότι υποφέρατε. Φαίνεται όμως ότι η περιγραφή σου ήταν πολύ κατώτερη της πραγματικότητας. Ελεγον: Πρώτος με έστειλε ο Σεβασμιώτατος φίλος μου, αυτόν τον κατά τά άλλα αγαθόν, αλλά μάλλον κατώτερον πνευματικώς νέον; Τώρα

ρούσε να οδηγήσει η απόφαση για την Ελλάδα για σπουδές; Πρέπει να πάω. Διότι το να έμεινα εσήμαινε σίγουρα νέκρωσή μου, ενώ το να πάω για σπουδές χωρίς και το παραμικρό εφόδιο, ήταν ίσως σαν σκέψη και απόφαση τρέλλα, είχε όμως μέσα του κάτι ευγενικό και μια αχτίδα καλύτερου μέλλοντος.

Ένας γνωστός του Εθνομάρτυρα θείου μου, γνωρίστηκα με τον ύπαρχο του μπρός στα ανάκτορα του Ντολμά Μπαχτσέ ανκυροβλημένου αντιτοπιλικού «Σφενδόνη». Είπε ότι δέχεται να με παραλάβει αν μπορέσω να φθάσω στο πλοίο!

Η μητέρα μου θρηϊκόταν με τα αδέρφια μου στο Φανάρι. Ο πατέρας προηγήθηκε στην Τρίγλια. Αγόρασα στο μίτι—παζάρ στο Γενή Τζαμί ένα υποφερτό κοστούμι, με λίγα χρήματα. Πήρα το σεντουκάκι μου (τότε δεν υπήρχαν βαλίτσες) και με δυό Τούρκους κοιτηλάδες (με ένα κοιτηλάτη ο ανάπλους του Βοσπόρου είναι δύσκολος) τους είπα ότι θα με πάνε στο Μπεσίκ—Τάσ, έτσι θα περνούσαμε από το Ντολμά Μπαχτσέ, που στάθμευε το αντιτοπιλικό «Σφενδόνη». Επλησίασα. Επλήρωσα τους θαρκάρηδες, ανέβηκα στο αντιτοπιλικό και σε είκοσι ώρες βρέθηκα στον Πειραιά. Περιπλανώμουν, ψάχνοντας να βρω που μένει ο θείος μου (σύζυγος της αδελφής της μητέρας μου Αικατερίνης, Φίλιππος Καβουνιδής, ο μετέπειτα σωτήρας της Τρίγλιας).

έλεπω άλλον άνθρωπον. Σύνελθε. Μη φοβού. Θα προοδεύσεις». Έτσι, ύστερα από όλη την εξουθενωτική του σώματος και της ψυχής πορεία, άρχισε μια κάποια ανθρώπινη ζωή. Η φοιτητική ζωή και μια οικονομική βοήθεια του Εθνομάρτυρα θείου, με στέγαση στον άλλον θείο, άρχισε σιγά - σιγά να απαλύνει η συνθλιμένη ψυχή.

Κουραστικά αλλά σταθερά τα ήθημά του. Αν και αλληπάλληλες οι εξετάσεις εξαιτίας της αναδρομικής εγγραφής, δεν έχασα χρονιά. Αλλά η νέα τραγωδία του Έθνους άρχισε. Οι Τούρκοι, ενθαρρυνόμενοι από τους πολέμους συμμάχους μας, άρχισαν να φέρνουν τρομερές δυσκολίες στους μικρασιατικούς πληθυσμούς. Για να μπορώ να τα βγάλω οικονομικώς πέρα, με σύσταση του Εθνομάρτυρα θείου μου διοριστήκα πρωτοκολλητής στο τότε υπουργείο Περιθάλψεως. Γενικός γραμματέας του υπουργείου ήταν ο Ν. Καντζάκης. Καλά πήγαινα. Το δράμα όμως στη Μικρά Ασία άρχισε να παίρνει διαστάσεις φοβερές. Με τις εκλογές του 1920 έπεσε ο Βενιζέλος. Η ανόητη μέχρι βλακειάς, εγκληματική διαχείριση των πολιτικών πραγμάτων από τους βασιλόφρονες, που διέδεχθη τον Βενιζέλο, έφερε τα πράγματα στην τραγωδία. Από το υπουργείο με απόλυσαν. Όχι βέβαια από... υπηρεσιακή ανεπάρκεια!!! Έτσι οι οικονομικές δυσκολίες δεν έλειπαν. Κάποτε σε μια πολύ δύσκολη οικονομική στιγμή, ανακάλυψα στο... περίφημο κοστούμι του Μπί—Πάζερ που φορούσα, ραμένες κατάνηλα τρεις τούρκικες χρυσές λίρες. Νόμισα ότι ο... μακαρίτης, του οποίου το κοστούμι φορούσα, θα είχε ξεχάσει τις λίρες. Δεν ήταν έτσι. Με είχε γράψει η μητέρα μου, ότι αυτή τις έφερε όταν είχε τακτοποιήσει το κοστούμι, για μια δύσκολη στιγμή. Καμένη μητέρα. Με τι στερήσεις κατόρθωσε να εξοικονομήσει αυτές τις λίρες για μια δύσκολη ώρα του παιδιού της. Καμένη μητέρα.

Η τραγωδία όμως στη Μικρά Ασία έπαιρνε διαστάσεις. ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 4η ΣΕΛΙΔΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΕΝΙΣΧΥΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ο Σύλλογος Τριγλιανών (Θεσ) νίκης ευχαριστεί θερμότατα τους παρακάτω οικονομικούς ενισχυτές του:

Βούλα Προύσαλη, Απόστολο Μαστρανέστη, Αργ. Τσιρώνη, Ανθή Δόμνα, Λυκ. Τσάκωνα, Ηρώ Τσάκωνα, Χ. Λιλή, Α. Ροδόπουλο, Ε. Μαλακόζη, Θ. Καλιοντζή, Κ. Βούλ-

τιο, Α. Τρούπη, Ν. Μουλλά, Δ. Καμίνη, Α. Τζιτζιφύλη, Κ. Καμπά, Π. Κούτρη, Ε. Παπαμετή, Εριφύλλη Γιαμουρίδου, Μαρίκα Διαμάντου, Αν. Κελάδη, Απόστολο Τσίτερ, Χαρίκλεια Τσίτερ, Αθανάσιο Πιστικίδη, Βασιλική Καρούλη και Στ. Γιαρκάκη.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στη Νέα Τρίγλια

Ο κ. Νίκος Καπετανίος και η σύζυγός του Εύη απέκτησαν αγοράκι.

Ο κ. Κων. Καρούζας και η σύζυγός του Ουρανία απέκτησαν αγοράκι.

Ο κ. Λάζαρος Κωτσόπουλος και η σύζυγός του Βέτα απέκτησαν κοριτσάκι.

Ο Σύλλογος Τριγλιανών Θεσσαλονίκης μετά των παραρτημάτων του Νέας Τρίγλιας και Ραφήνας εύχονται ολόψυχα στους ευτυχείς γονείς να τους ζήσουν.

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ

Στη Νέα Τρίγλια

Το ζεύγος Αγγέλου και Αντιγόνης Λιάκου βάφτισαν το κοριτσάκι τους και το ονόμασαν Φανή. Ανάδοχος παρέστη η Αικατερίνη Τσαμούτη.

Το ζεύγος Αναστασίου και Ευδοξίας Σαράφη βάφτισαν το αγοράκι τους και το ονόμασαν Σερραφείμ. Ανάδοχος παρέστη η Ιωάννα Οικονομοπούλου.

Το ζεύγος Αργυρίου και Αικατερίνης Θεοδοσίου βάφτισαν το κοριτσάκι τους και το ονόμασαν Αναστασία. Ανάδοχος παρέστη ο Νικόλαος Καλαμπόκας.

Το ζεύγος Δημητρίου και Κυριακής Μάνιου βάφτισαν το αγοράκι τους και το ονόμασαν Γεώργιο. Ανάδοχος παρέστη η Μαρία Σουνιδάκη.

Το ζεύγος Γεωργίου και Ευαγγελίας Βουτσά βάφτισαν το αγοράκι τους και το ονόμασαν Σοφοκλή. Ανάδοχος παρέστη ο Πέτρος Τριγώνης.

Το ζεύγος Θεοδώρου και Ελευθερίας Κασαδού βάφτισαν το κοριτσάκι τους και το ονόμασαν Ελένη. Ανάδοχος παρέστη ο Φώτιος Δανιηλίδης.

Το ζεύγος Χρήστου και Βασιλικής Τσαματάκη βάφτισαν το κοριτσάκι τους και το ονόμασαν Παναγιώτα. Ανάδοχος παρέστη η Παναγιώτα Μαδεντζίδου.

Το ζεύγος Σταύρου και Κωνσταντίνιας Κοτσάστρατη βάφτισαν το αγοράκι τους και το ονόμασαν Χρυσόστομο. Ανάδοχος παρέστη η Μαρία Μπουτόλα.

Το ζεύγος Νικολάου και Φωτεινής Καλοπαναγιώτη βάφτισαν το αγοράκι τους και το ονόμασαν Βασίλειο. Ανάδοχος παρέστη ο Οδυσσεύς Κεφαλάς.

Το ζεύγος Κωνσταντίνου και Σμαρώς Ισακίδη βάφτισαν το αγοράκι τους και το ονόμασαν Μιχαήλ. Ανάδοχος παρέστη η Ανδρονίκη Γούδρη.

Το ζεύγος Ιωάννου και Πόπης Καλαφατάκη το γένος Τσιπουρά, βάφτισαν το αγοράκι τους και το ονόμασαν Χαράλαμπος. Ανάδοχος παρέστη η κ. Αναστασία Τουλαγρίδου.

Το ζεύγος Σωκράτη και Αγγελικής Νικολαΐδου βάφτισαν το κοριτσάκι τους και το ονόμασαν Μαρία. Ανάδοχος παρέστη η κ. Νούλα Πετροπούλου.

Το ζεύγος Νικολάου Αθανασιάδη βάφτισε το κοριτσάκι του και το ονόμασε Μαρία.

Το ζεύγος Λεωνίδα Λιοντή βάφτισε το αγοράκι του και το ονόμασε Ευστράτιο.

Το ζεύγος Γιάννη Βαλάκα βάφτισε το αγοράκι του και το ονόμασε Αντώνη.

Το ζεύγος Γεωργίου και

Ιωάννας Μπαρδάκη, βάφτισε το κοριτσάκι του και το ονόμασε Άννα.

Το ζεύγος Γιάννη και Ελένης Δάκη, βάφτισε το κοριτσάκι του και το ονόμασε Μαρία.

Ο κ. Ευστράτιος και η κ. Αρίστη Εμμανουηλίδη βάφτισαν το κοριτσάκι τους και το ονόμασαν Εμμανουέλα.

Ο κ. Μιχαήλ και η κ. Σπυριδούλα Κοκκίνη, βάφτισαν το κοριτσάκι τους και το ονόμασαν Μαρία.

Ο Σύλλογος Τριγλιανών Θεσσαλονίκης μετά των παραρτημάτων του Νέας Τρίγλιας και Ραφήνας εύχονται ολόψυχα στους γονείς και αναδόχους να τους ζήσουν.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Στη Νέα Τρίγλια

Ο κ. Σωτήριος Κοντολέων αρραβωνιάστηκε με τη δ. Αγλαΐα Κιουπελόγλου.

Ο κ. Κώστας Χατζηασιμίδης αρραβωνιάστηκε με τη δ. Μαρία Ασλανίδου.

Ο κ. Γρηγόριος Μοσχόβολος αρραβωνιάστηκε με τη δ. Μακρίνα Αντωνιάδου.

Ο Σύλλογος Τριγλιανών Θεσσαλονίκης μετά των παραρτημάτων του Νέας Τρίγλιας και Ραφήνας εύχονται ολόψυχα στα νέα ζευγάρια καλά στέφανα.

ΓΑΜΟΙ

Στη Νέα Τρίγλια

Ο κ. Δημήτριος Χρ. Μαργαρίτης παντρεύτηκε με τη δ. Στυλιανή Δημ. Χατζησοφρώνη. Παράνυμφος παρέστη ο κ. Σθένης Καραθάνας.

Ο κ. Κωνσταντίνος Ε. Καρπούζης παντρεύτηκε με τη δ. Κυριακούλα Γ. Καζάκη. Παράνυμφος παρέστη ο κ. Αγαπητός Κακαρίκας.

Ο κ. Ζαχαρίας Χατζηκώστας παντρεύτηκε με τη δ. Στυλιανή Κωνσταντάρα. Παράνυμφος παρέστη ο κ. Ιωάννης Μάνιος.

Ο κ. Στέφανος Τσιπουράς παντρεύτηκε με τη δ. Αναστασία Μελίδου. Παράνυμφος παρέστη ο κ. Γρηγόριος Βούλγαρης και η δ. Καλλιόπη Τσιπουρά.

Στη Ραφήνα

Ο κ. Σταύρος Κ. Ασβεστάρης παντρεύτηκε με τη δ. Αφροδίτη Σιδηροκαστρίτου.

Ο κ. Γεώργιος Λυμπερόπουλος παντρεύτηκε με τη δ. Ιωάννα Δ. Παπαδοπούλου.

Ο Σύλλογος Τριγλιανών Θεσσαλονίκης μετά των παραρτημάτων του Νέας Τρίγλιας και Ραφήνας εύχονται ολόψυχα στους νεόνυμφους και στους γονείς τους κάθε χαρά και ευτυχία.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στην Αθήνα

Ο Γεώργιος Χατζηαναστασίου.

Στη Θεσσαλονίκη

Η Χαρίκλεια Γιαννίκικου.

Ο Σωτήριος Μαντόπουλος.

Ο Ιωάννης Μπαμπαροξής.

Στη Νέα Τρίγλια

Η Ευγενία Γεωργιάδου.

Ο Γεώργιος Εμμανουηλίδης.

Στη Ραφήνα

Ο Απόστολος Γιάνναρος.

Ο Δημήτριος Δ. Μιχαηλίδης (Μακρής).

Η Βασιλεία Τσούνα.

Η Σοφία Χ. Ρίγγου.

Ο Ιωάννης Χαϊδής.

Ο Σύλλογος Τριγλιανών Θεσσαλονίκης μετά των πα-

ραρτημάτων του Νέας Τρίγλιας και Ραφήνας εύχονται στους συγγενείς των αποβιωσάντων συμπατριωτών μας την εξ ύψους παρηγοριά.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Στον ιερό ναό της Αχειροποιήτου Θεσσαλονίκης έγινε την Κυριακή 18-9-1983 το τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο του Σωτηρίου Μαντοπούλου, συζύγου της Άννας Μαντοπούλου το γένος Στεργίου πρώην γενικής γραμματέως του Συλλόγου Τριγλιανών Θεσσαλονίκης.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Τριγλιανών Θεσσαλονίκης μετά των Συμβουλίων των παραρτημάτων του Νέας Τρίγλιας και Ραφήνας, του προέδρου της κοινότητας Νέας Τρίγλιας μετά του κοινοτικού συμβουλίου, ευχαριστούν θερμότατα τους περσάκους συμπατριώτες και συμπατριώτισσες καθώς και τους φίλους τους, για χρηματική προσφορά προς το Σύλλογο και τα παραρτήματά του, προς το κοινοτικό ιατρείο ως και για ενίσχυση της φιλαρμονικής Νέας Τρίγλιας, της παιδικής χαράς και για τα «Τριγλιανά Νέα»:

Τις κυρίες Πόπη Λίβα, Αρτεμη Αντωνάτου, Νίκη Παρδάλου και τον κ. Νάκο Στεργίου για συνολική προσφορά 4.000 δραχμών υπέρ της παιδικής χαράς στη μνήμη του Σωτηρίου Μαντοπούλου.

Τον κ. Ιορδάνη Στεργίου, πρόεδρο του Συλλόγου Τριγλιανών Θεσσαλονίκης, για 5.000 δρχ. υπέρ της παιδικής χαράς, αντί στεφάνου στη μνήμη του Σωτηρίου Μαντοπούλου, συζύγου της αδερφής του Άννας.

Τους Χ. Λιλήν, Ρ. Ροδόπουλο, Ε. Μαλακόζη, Θ. Καλλιωντζή, Κ. Βούλτσιο, Τ. Τρούπη, Ν. Μουλά, Δ. Καμίνη, Α. Τζιτζιφύλη, Κ. Καμπετή, Π. Κούτρη και Ε. Παπαμετή συμπατριώτες από την Αυστραλία για συνολική προσφορά 15.819 δραχμών για τις ανάγκες του Συλλόγου και για τα «Τριγλιανά Νέα».

Την κ. Εριφύλη Γιαμουρίδου και την κ. Μαρίκα Διαμάντου από τη Γαλλία για συνολική προσφορά 4.300 δραχμών για τα «Τριγλιανά Νέα».

Τον συμπατριώτη από την Αθήνα κ. Αναστάσιο Κελάδη του Ιωάννη για 5.000 δραχμια τα «Τριγλιανά Νέα», στη μνήμη των γονέων του.

Την κ. Ανθή Δόμνα από την Αμερική, για 1.500 δρχ. για τα «Τριγλιανά Νέα».

Τον κ. Λυκούργο Τσάκωνα και την κ. Ηρώ Τσάκωνα για συνολική προσφορά 6.000 δρχ. για τα «Τριγλιανά Νέα» στη μνήμη της θείας τους Χαρίκλειας Γιαννίκικου.

Την κ. Βασιλική Καρούλη του Πυθαγόρα, από τη Ραφήνα, για 1.000 δρχ. για τα «Τριγλιανά Νέα».

Ευχαριστούν τους Ραφνιώτες

Ο πρόεδρος και το κοινοτικό συμβούλιο, τα παιδιά της φιλαρμονικής της Ν. Τρίγλιας και οι Τριγλιανοί που μετέβησαν στη Ραφήνα, αισθάνονται την υποχρέωση να ευχαριστήσουν τις κοινοτικές αρχές της Ραφήνας, το συμβούλιο του παραρτήματος του Συλλόγου Τριγλιανών Ραφήνας και όλους τους Ραφνιώτες για τη φιλοξενία που τους πρόσφεραν στις μέρες των γιορτών τους.

ΕΥΧΕΤΗΡΙΑ

Την Κυριακή 24 Ιουλίου 1983 παντρεύτηκαν στην εκκλησία της Παντοθεοσίτισσας Νέας Τρίγλιας ο Δημήτριος Χ. Μαργαρίτης και η δ. Στέλλα Δ. Χατζηωφρόνη. Παράνυμφος παρέστη ο Αντισθένης Γ. Καραθάνας.

Στους νεόνυμφους εύχονται ολόψυχα κάθε ευτυχία και χαρά.

ΣΤ. Δ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Στα αγαπημένα μου ανήψια Θεοδώρα και Μαρία που παντρεύτηκαν, εύχονται κάθε ευτυχία και χαρά.

ΣΤ. Δ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Ο Π. Ο. Τρίγλιας ευχαριστεί

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Π. Ο. Τρίγλιας ευχαριστεί τον πρόεδρο της κοινότητας Ν. Τρίγλιας κ. Ν. Μπαμπαροξή για την οικονομική προσφορά του ενός μισού (30.000 δρχ.) προς το Σύλλογο.

Επίσης ευχαριστεί το φίλο κοινό για την ηθική και οικονομική προσφορά του προς το Σύλλογο.

ΙΔΡΥΣΗ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΣΤΗ ΡΑΦΗΝΑ

Η κοινότητα Ραφήνας στην προσπάθειά της για μια καλύτερη εμφάνιση του τόπου στον πολιτιστικό τομέα, αποφάσισε την ίδρυση επιτροπής για την απόκτηση φιλαρμονικής. Η έλλειψη φιλαρμονικής στη Ραφήνα ήταν ένα μεγάλο κενό που έπρεπε και πρέπει να καλυφθεί. Αν όλοι βοηθήσουν, η φιλαρμονική σύνταμο θα γίνει πραγματικότητα.

Η επιτροπή που συγκροτήθηκε, συνήλθε σε σώμα και όπως ορίζει το καταστατικό, αποτελέστηκε από τον πρόεδρο της κοινότητας Ραφήνας και της επιτροπής Αντώνη Κουζά, τον σύμβουλο Σταύρο Δελημανώλη σαν αντιπρόεδρο, τον σύμβουλο Αλέκο Παλατζή σαν έφορο, τον Θανάση Πιστικίδη λαϊκό μέλος σαν γενικό γραμματέα και τον Διογένη Παλατζή, πρόεδρο του Συλλόγου Τριγλιανών Ραφήνας, σαν μέλος.

Η επιτροπή άνοιξε στο υποκατάστημα της Εμπορικής Τράπεζας Ραφήνας τον υπ' αριθμόν 17715445 λογαριασμό για όποιον θέλει να ενισχύσει το σκοπό της. Ήδη άρχισαν οι πρώτες προσφορές και μέχρι τις 5 Σεπτεμβρίου κατατέθηκαν τα εξής ποσά με σειρά διπλοτύπου: Αθ. Πιστικίδης 2.000 δρχ., Αντ. Κουζάς 2.000, Δ. Παλατζής 2.000, Αλ. Παλατζής και Στ. Δελημανώλης 2.000, Ευάγ. Μετζίκης 2.000, Στ. Αναστασιάδης 3.000, Φ. Μπαμπής 2.000, Απ. Αραπκλής 10.000, ιερός ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου 25.000.

Επίσης αντί στεφάνου στη μνήμη του αξέχαστου Απόστολου Γιάνναρου συγγενείς και φίλοι κατάθεσαν τα εξής ποσά:

Σπ. Αποστόλου 20.000, Γεώργιος, Ιωάννης και Δημήτριος Αποστόλου 5.000, οικογένεια Παντ. Βετούλη 4.000, οικ. Ανκατερίνης Κλωνάρη 2.000, οικ. Χριστόδ. Γραβίνη 2.000, οικ. Γεω. Βάρθη 2.000, οικ. Ανδρέα Χατζή 2.000, οικ. Βασ. Παλατζή 2.000, οικ. Αλ. Παλατζή 2.000, οικ. Γ. Μπόκαρη 2.000, οικ. Ιωάν. Στεργίου 1.000, οικ. Αντ. Δουκά 1.000, οικ. Γ. Πούλη 1.000, οικ. Νικ. Χρυσόγλου 1.000, οικ. Διογ. Παλατζή 1.000, οικ. Δ. Στραβόλεμον 1.000, οικ. Ι. Γιάνναρου 1.000, οικ. Βοντζάλη—Θεοχαρίδου 1.000 και οικ. Στ. Γιάνναρου 5.000.

Η επιτροπή ευχαριστεί όλους όσους πρόσφεραν τα ποσά αυτά τόσο αυθόρμητα και αναμένει μνητές.

Α. Π.

ΟΙ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΑ Α.Ε.Ι.

Από τη Ν. Τρίγλια:

Ο Δημήτριος Χρ. Μαστραλέξης στο Φυσικό Θεσσαλονίκης, η Μαρία Γρ. Γλαράκη στη Φιλοσοφική Θεσσαλονίκης, η Παρασκευή Μπουλάκη στο Πολυτεχνείο Πάτρας (τμήμα μηχανολόγων—ηλεκτρολόγων) στην Ακαδημία Κυπρίωτη στην Πάνττειο, ο Τάσος Καραποστόλου στη Γυμναστική Ακαδημία, ο Γιώργος Κανούλας στη Βιομηχανική Θεσσαλονίκης, η Ιωάννα Ευγ. Ευγενίου στο Οικονομικό Θεσ)νίκης, ο Γιώργος Καμπούρης (το γένος Λάμπογλου) στην Ακαδημία Αλεξανδρούπολης, η Καλλιόπη Μετζίκη στην Ακαδημία Θεσ)νίκης, ο Στράτος Δημ. Ευγενίου στα ΚΑΤΕΕ Λάρισας (τμήμα Λογιστών), η Χρυσούλα Π. Παπαγεωργίου στα ΚΑΤΕΕ Θεσ)νίκης (τμήμα Μηχανικών), η Νίκη Γ. Γκίκογλου στα ΚΑΤΕΕ Θεσ)νίκης (τμήμα Φυτικής Παραγωγής), η Παναγιώτα Σαραπηλή στα ΚΑΤΕΕ Θεσ)νίκης (τμήμα Στελεχών Επιχειρήσεων), η Μαγδαληνή Λάλα στα ΚΑΤΕΕ Θεσ)νίκης (τμήμα Στελεχών Επιχειρήσεων), η Θέκλα Εμ. Εκμετζόγλου το γένος Μαμελετζή στα ΚΑΤΕΕ Θεσσαλονίκης (τμήμα Λογιστών).

Από τη Ραφήνα:

Ο Βαγγέλης Μπουρνούς στο Φυσικό Αθήνας, η Γεωργία Ρεμπάπη στη Θεολογική Αθήνας, ο Ιωακείμ Αναστασιάδης στα ΚΑΤΕΕ Αθήνας (τμήμα Γραφικών Τεχνών), ο Γιάννης Αρβανιτιδής στα ΚΑΤΕΕ Αθήνας (τμήμα ηλεκτρολόγων), ο Γιάννης Ηλιόπουλος στα ΚΑΤΕΕ Πάτρας (τμήμα Στελεχών Επιχειρήσεων), ο Στάθης Κλωνάρης στα ΚΑΤΕΕ Θεσ)νίκης (τμήμα Μηχανολόγων), ο Δημήτριος Κούτρης στα ΚΑΤΕΕ Καβάλας (τμήμα Μηχανολόγων), η Κατερίνα Σάγου στα ΚΑΤΕΕ Αθήνας (τμήμα Τοπογράφων), ο Γιώργος Χοχαλάκης στα ΚΑΤΕΕ Αθήνας (τμήμα Στελεχών Επιχειρήσεων), η Μόνα Σιδέρη στα ΚΑΤΕΕ Αθήνας (τμήμα Στελεχών Διοίκησης), η Τούλα Στρούβελη στα ΚΑΤΕΕ Θεσσαλονίκης (τμήμα Λογιστών), η Έλλη Ψάλλη στα ΚΑΤΕΕ Μεσογγίου (τμήμα Λογιστών), ο Μανώλης Περέκης στη Σ.Μ.Υ.Ν. και ο Χρυσόστομος Στέλλας στη ΣΜΥΝ.

Από τη Θεσ)νίκη:

Ο Ιωάννης Κων. Βακαλόπουλος στην Ιατρική Πάτρας.

Από την Αθήνα:

Ο Ευάγγελος Κων. Κόλιας στη Βιομηχανική Θεσσαλονίκης.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΕΑΣ ΤΡΙΓΛΙΑΣ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Νέας Τρίγλιας ευχαριστεί τους παρακάτω:

- 1) Τον κ. Γεώργιο Μαυρομάτη, από τον Καναδά, για το ενδιαφέρον του και τη μεγάλη χρηματική ενίσχυση.
- 2) Τον κ. Νικόλαο Μπόλκα για τη συμπαράστασή του.
- 3) Την εταιρεία «ΗΒΗ»—Παναγόπουλος ΑΒΕ και τον πρακτιούχο κ. Γ. Μπαρμπή, με πρωτοβουλία του οποίου η εταιρεία έδωσε χρηματική

ενίσχυση 15.000 δραχμών στο Σύλλογο του χωριού μας και συμμετείχε στην εκδήλωσή του στις 3 του Ιούλη.

4) Το Σύλλογο Τριγλιανών Θεσσαλονίκης για τη χρηματική προσφορά του των 10.000 δραχμών, στην προσπάθειά του να φτιάξει φορσεϊές στο χορευτικό του τμήμα.

5) Όλους τους Τριγλιανούς για την προθυμία που δείξαν να βοηθήσουν οικονομικά το Σύλλογο.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Από τη Νέα Τρίγλια πήραμε την παρακάτω επιστολή σχετικά με τη δημοσίευση για τα κειμήλια που βρέθηκαν και τη δημοσιεύουμε χωρίς σχόλια:

Κύριοι,

Από τον πρώτο χρόνο που ιδρύθηκε ο Σύλλογος έχουμε γράψει και είμαστε συνδρομητές στην εφημερίδα τα «Τριγλιανά Νέα», διότι νομίζαμε ότι ο Σύλλογος ιδρύθηκε για να ενώσει όλους τους Τριγλιανούς και όχι να τους χωρίσει.

Σας γράφουμε αυτό το γράμμα, διότι επιτρέψατε τον παπά της Ν. Τρίγλιας και τον κ. Πιστικίδη να γράψουν διάφορες δι- κές τους απόψεις και να θίγουν με τα γραφόμενά τους παλιότερους ιερείς και επιτρόπους οι οποίοι εργάστηκαν μισό αιώνα και κάτι από το τίποτα δημιουργήσανε μια ενορία η οποία ήτανε το καμάρι όλης της περιφέρειας.

Τον καθενός οι απόψεις μπορούν να λέγονται και είναι και σεβαστές, όχι όμως να γράφον-

ται στην εφημερίδα που είναι του Συλλόγου νομίζω και όχι του εκάστοτε παπά ή του κυρίου Πιστικίδη που πολύ εκτιμούσαμε.

Τις απόψεις μας και τις διαφορές μας πρέπει να τις λύνουμε μόνοι μας και όχι μέσω της εφημερίδας σας, διότι δεν νομίζω παλαιότερα, παρόλο που είχαμε πολλές διαφορές, να σας ενοχλήσαμε και να σας στείλαμε γράμματα να τα δημοσιεύσετε στην εφημερίδα των Τριγλιανών.

Νομίζουμε πως στην προκειμένη περίπτωση τη μεγαλύτερη ευθύνη την φέρετε εσείς. Διότι ο καθένας μπορεί να στέλνει ό,τι θέλει αλλά εσείς σαν υπεύθυνοι πρέπει να προσέχετε το τι θα γράφεται και να μη θίγετε με τα δημοσιεύματά σας ανθρώπους που οι περισσότεροι έχουν φύγει από αυτή τη ζωή.

Εμείς σαν άτομα λυπούμαστε πραγματικά διότι παρασυστήνατε και δημοσιεύσατε αυτές τις επιστολές και μαζί με εμάς και πολλοί άλλοι Τριγλιανοί και από σήμερα παύουμε να είμαστε συνδρομητές τόν Συλλόγου και παρακαλούμε, παρόλο που λυπόμαστε γι' αυτό, να μας λησύνετε από το Σύλλογο Τριγλιανών.

Ο λογαριασμός της παιδικής χαράς Νέας Τρίγλιας

Το συνολικό χρηματικό ποσό για την παιδική χαρά μέχρι σήμερα είναι 542.331 δραχμές.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Β. ΚΑΛΠΑΚΗΣ
ΙΩΡΑΝΝΗΣ Θ. ΑΓΕΡΙΑΛΗΣ

Χ. ΣΤΑΜΑΤΙΚΑΣ

Κάθκε ο Γ. Χατζηναστασίου

Πέθανε μετά από λιγόνινη νοσηλεία στο «Ιπποκράτειο» νοσοκομείο της Αθήνας ο εκλεκτός χρονογράφος μας Γιώργος Χατζηναστασίου. Ο Γ. Χατζηναστασίου γεννημένος από Τριγλιανό πατέρα και μητέρα καταγόμενη από ιστορική οικογένεια (Γκίκα) της Ηπείρου και ναυμάχου του 1821, άφησε την τελευταία του πνοή το πρωί της 7ης Σεπτεμβρίου.

Ο Γ. Χατζηναστασίου, επιστήμονας και λογοτέχνης, ζούσε στην Αθήνα απ' όπου έστειλε τακτικά στα αγαπημένα του «Τριγλιανά Νέα» τα χρονογράφηματά που κοσμούν πραγματικά την πρώτη σελίδα μας, από το 1978 μέχρι πρόσφατα, όταν πια η αρρώστια δεν του άφηνε δυνάμεις για κάτι τέτοιο. Ήταν πτυχιούχος της ΑΣΟΕΕ, της Ανώτατης Αμερικανικής Σχολής Δημοσιογραφίας OLSON, της Σχολής Εθνικής Αμύνης και αξιόθνη του θαμού του διευθυντού υπουργείου. Υπήρξε μέλος δια-

φόρων λογοτεχνικών - φιλολογικών και επιστημονικών συλλόγων και σωματείων. Με την ιδιότητα του επιστήμονα και λογοτέχνη έδωσε διαλέξεις σε όλες τις πνευματικές αίθουσες της Αθήνας, με θέματα οικονομολογικού, διοικητικού, ιστορικού και κοινωνιολογικού περιεχομένου. Πολυγραφότατος, κυκλοφόρησε λογοτεχνικά διβλία και διάφορες μελέτες με θέματα των ειδικότητων του. Ακόμα στίχοι του περιλήφθηκαν σε σχολικά διβλία. Τιμήθηκε με 15 μετάλλια και βραβεία για την προσφορά του στη λογοτεχνία, την επιστήμη και τη ζωή της χώρας.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του.

■ Τα διοικητικά συμβούλια του Συλλόγου Τριγλιανών Θεσσαλονίκης και των Παραρτημάτων Νέας Τρίγλιας Χαλκιδικής και Ραφήνας Αττικής εκπορεύονται στους οικείους του τη βαθιά θλίψη τους για τον από τον αδέλφιστο Γ. Χατζηναστασίου.

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

◆ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛ. Ζεστός και φωτερός, από τὰ στεγνά χείλη του άρρωστου φίλου μου η ελπίδα, για τη συνέχιση της δημιουργικής ζωής του. Το βίαιο και καταλυτικό κύμα μιας ασήκωτα τυραννικής απαισιοδοξίας μου έκανε, σαν σε όνειρο, σαν από θαύμα να απλωθεί πάνω στο χλωμό, στο κουρασμένο πρόσωπό του πανελλήνια αναγνωρισμένου επιστήμονα, η ιλαρή εικόνα μιας ανίκητης, γνήσιας, απέραντης ασισιοδοξίας. Αυτά είναι τα παράδοξα της ζωής, αυτά που θεοποιούν, ότι αυτό το ασήμαντο βιολογικά πλάσμα της Δημιουργίας, ο άνθρωπος, είναι ένα θεϊκό, ένας ανίκητος γίγας στους πνευματικούς του αγώνες κάθε μορφής, όταν τον συνοδεύουν στο βιοτικό μόχθο τους, στον κακοτράχαλο δρόμο της μοίρας τους στα οδυνηρά, στα επίπονα συμβάντα της γήινης πορείας του, αυτά τα τρία ανίκητα όπλα: η ελπίδα, η αισιοδοξία, η θέληση.

Πέρα από αυτές τις από όλους μας παραδεδεγμένες, τις πολιτογραφημένες στην τρέχουσα θάλαγα κοινωνική ηθικά απόψεις και αρχές, ο συνομιλητής μου στο «Ιπποκράτειο», ο οξύς στοχαστής και λαμπρός χειριστής του λόγου στη στήλη αυτή των «Τριγλιανών Νέων» θύμιζε, με τα όσα, κουρασμένος, αλλά υπομονητικός και με γραβιτινία θέληση, μου έλεγε, το εξάισιο χωρίο του θείου Παύλου, που τόσο ταυριάζει στις ηθικές αρχές του, στον εξαιρετικό χαρακτήρα του, στην άφογη και αδιάβλητη ζωή του: «Δίωκε δικαιοσύνην, ευσέβεια, πίστην, αγάπην, ύπομονήν, πραότητα» (Τιμοθ. Α', στ,ι).

Αυτόν τον αληθινό πνευματικό άνθρωπο και επιστήμονα αυτή τη ρωμαλέα σκέψη αυτές τις γνώσεις και αυτή τη γνώση (φρόνηση) αυτή την πένα που έθελε κι έδιδασκε κι εξημέρωνε αυτόν τον εργάτη του λόγου, που η ευγένεια των σκοπών του

του επέτρεπε να φανερώνει σε κάθε λόγο του, προφορικά ή γραφτά, ακέραιη η σκέψη του, αυτός που υπογράφει το πενιχρό και όσο μπορούσε να το κάνει σεμνό και σωστό αυτό κείμενο. Εκεί, στη βουβή κάμαρη του «Ιπποκράτειου», όπου η πάλη του αντρεωμένου με τη μοίρα δε μπορεί παρά να δικαιώσει, αργά ή γρήγορα την παληκαριά του και να τον ξαναφέρει ακριβό και αγαπημένο κοντά μας, εκεί η πορτοσά, το πέραςμα φίλων και γνωστών είναι για τον πανελλήνια γνωστό μαχητή ωραίων αγώνων της καρδιάς και του νοῦ, μιά εμψύχωση, μιά παρηγοριά, ένας γλυκασμός της ψυχής που πονεί.

Η φωτιά της δυστυχίας μας ξεκαθαρίζει κάποιες ώρες το πλήθος των γνωριμιών μας. Υποφέρουμε πολλές φορές όχι για την παρουσία του πόνο, αλλά για την απουσία του συνανθρώπου μας. Μια ολόκληρη ζωή οδυνηρού στοχασμού έζησε για τον συνάνθρωπό του ο ακριβός φίλος, που ζει σήμερα τις αργοπερπάτητες ώρες της φριχτής μοναξιάς σ' ένα νοσοκομειακό κρεβάτι. Υποφέρει, γιατί η περίπτωση της σοφίας του τον κάνει ικανό να θιώνει ώρα την ώρα, λεπτό στο λεπτό, τη σκέψη του Σπινόζα: Περισσότερη γνώση' περισσότερη λύπη.

Από τα βάθη του είναι μου, από τις καρδιές όλων μας θγαίνει η ευχή: Να φτάσει σύντομα στο τέλος της η τωρινή δοκιμασία του Γ. Χατζηναστασίου και να τον δούμε και να τον διαβάσουμε σ' αυτή τη στήλη, με τον επίτιτλο: «Το χρονογράφημά μου».

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ Γ. ΤΑΚΑΣ

Σ.Σ.: Το παραπάνω χρονογράφημα γράφηκε προτού ο αξέχαστος φίλος Γ. Χατζηναστασίου μας αφήσει για πάντα. Έτσι, το χρονογράφημα αυτό ας θεωρηθεί, κατά παράκληση αυτού που το υπογράφει, σαν ένα ευλαβικό μνημόσυνο του, όλο στοργή και οδύνη, αγάπη και κλαυθμό.

◆ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛ. Οι Τσέτες (εγκληματικοί τύποι), οργανωμένοι από το τουρκικό επιτελείο, και ο Κεμάλ ύστερα με οργανωμένο στρατό, βλέποντας την βλακώδη τακτική της παράλογης Ναπολεονταειδούς εκστρατείας των βασιλοφρόνων στα βάθη της Μικράς Ασίας που εξαργύωναν τους νέτους πληθυσμούς, έβαλε σκοπό την εξόντωσή μας.

Ο αγώνας πλέον ήταν υπέρ πάντων. Ο αδελφός μου Νίκος, που εργαζόταν στην Κωνσταντινούπολη, ήθελε εβελοντής. Είχα ένα έτος ακόμη να τελειώσω την ιατρική. Κατατάχθηκα κι' εγώ. Έφυγα για το μέτωπο ως επίκουρος. Έφτασα στο Εσκή Σέχι, το αρχαίο Δορύλαιο. Έζησα όλο το δράμα της υποχώρησης του Σαγγάριου. Τα πρόχειρα νοσοκομεία γεμάτα. Νοσηλεύονταν εκεί και ένα Τριγλιανό παιδί ονόματι Λογοθέτης από θραύσμα οβίδος στο κεφάλι. Υπηρετούσαν και άλλοι Τριγλιανοί. Στο μεταξύ, σκοτώθηκε ο αδελφός μου Νίκος στη φονική μάχη του Αδγκίν, ως λογίας προαχθείς εν' ανδραγαθεία, επί του πεδίου της μάχης. Ο πατέρας μου με επιστόλη στο Σώμα Στρατού, γεμάτος απελυσία και παράπονο, έλεγε ότι θρυσκόμωνα και εγώ στην πρώτη γραμμή του μετώπου και μπορούσα νάχω την ίδια τύχη. Μεταφέρθηκα στα μετώπισθεν, παρακολουθώντας το τελευταίο έτος της ιατρικής.

Και ήρθε ο Αύγουστος του 1922. Ο άγριος και μαρτυρικός θάνατος του Εθνομάρτυρα βέλιου μου. Και η σφαγή, το ξεριζώμα, η ατιμωση, ο κατακλυσμός. Μπουλούκια, μπουλούκια κατέφθαναν στις προκυμαίες του Πειραιά, της Ραιδεστού, της Τενέδου, της Καβάλας και της Θεσσαλονίκης φεύγοντας τον εξανδραποδισμό και την ατιμωση, εξαθλιωμένοι άνθρωποι. Έτσι έσβησε στη Μικρά Ασία ό,τι ανήθουσε και δημιουργήθηκε επί χιλιετηριδής.

Ο πληθυσμός της Τρίγλιας σόθηκε με την πρόνοια του Φίλιππα Καβοννίδη να στείλει πλοία για μεταφορά. Ράκη πραγματικά όλοι. Η οικογένειά μας, μετά ενδιάμεσες σταθμεύσεις, στο Έδδομο Γυμνάσιο Αθηνών, με πολλές άλλες.

Πήρα το δίπλωμά μου. Και τώρα; Πως θα ζήσουμε; Το κράτος εξουθενωμένο, με τουφεκιωμένους τους βερωμένους αιτίους της καταστροφής... Πρόχειρα δοθήματα και συσσίτια μόλις για επιβίωση.

Έφυγα για τη Μακεδονία. Η περιφέρεια Δράμας, με τα καπνά, προσφερόταν οικονομικώς καλύτερα. Ήρθα σε επαφή στη Θεσσαλονίκη με τον συμπατριώτη μας μητροπολίτη Καμπανίας Διόδωρο και τον Θεσσαλονίκης Γεννάδιο, από τα μέρη μας. Με είπαν ότι στη Χαλκιδική άρχισαν να συρρέουν Τριγλιανοί και Μουδανιώτες. Ότι η Χαλκιδική έχει παραγωγή ήμοια με τα μέρη μας (κουκούλια και ελιές), είναι εύφορη και μπορεί να γίνει νέα πατρίδα. Όσοι πήγαν, υποφέρουν, διότι υπάρχει ελονοσία. Γιατρέ δεν έχουν. Χωριά να ζήσεις υπάρχουν. Αποφάσισα. Πήγα στο χωριό Πορταριά, όπου υπήρχε κατάλυμα. Με εγγύηση των μητροπολιτών, πήρα από το φαρμακείο Πεντζίκη κινίνη για την ελονοσία και μερικά άλλα φάρμακα. Επισκέφθηκα στο Μετόχι Σουφλάς της μονής Βατοπεδίου Τριγλιανούς. Όλοι σε σκηνές και στη θέση Καργή Λιμάν νοτιοανατολικά οι Μουδανιώτες επίσης σε σκηνές. Επρόκειτο περί τραγωδίας. Όλοι άρρωστοι από ελονοσία. Όλα έλειπαν. Έτρεξα στη Θεσσαλονίκη. Με τους μητροπολίτες στη Διεύθυνση Πεεθάλψεως. Έγινε δεκτό και τοποθετήθηκαν ως νοσοκόμοι μου ο Δημ. Μαστρα-

λέξης και Αναστάσης Μπόλας, για ενέσεις και ένα φαρμακοτρίβη. Συνέργεαν καθημερινώς και άλλοι πρόσφυγες, από διάφορες περιφέρειες. Από μια αμερικανική αποστολή μου έδωσαν ένα άλογο, διότι αλλιώς ήταν αδύνατο να προλάβω.

Ήρθε ο χειμώνας. Όλοι στις σκηνές. Πανωφόρι δεν είχα. Ο ρουχισμός όλων μας ελεεινός. Για το κρύο έβαζα ανάμεσα στα εσώρουχα εφημερίδες και μπακαλόχαρτο. Για κατοικία είχα μεταφέρει στην Πορταριά ένα μικρό σταύλο. Έτσι μπόρεσα να προσφέρω τα φοβερά εκείνα χρόνια υπό απερίγραπτες συνθήκες βροχής, κρύου, ακατάλληλης κατοικίας και έλλειψης στοιχειωδών μέσων ζωής, νόσησης, αλλά και διατροφής, όλη μου την ψυχή και όλες μου τις σωματικές δυνάμεις με ό,τι η επιστήμη μπορούσε να προσφέρει για να απαλύνω την τραγωδία των

συμπatriωτών και των άλλων στην περιφέρεια προσφύγων.

Τα τρία πρώτα χρόνια πέρασαν τρομαχτικά, δραματικά. Η Κοινωνία των Εθνών έδωσε δάνεια στο κράτος. Δημιουργήθηκε Υπηρεσία Εποικισμού των προσφύγων. Εργάστηκαν υπεράνθρωπα οι άνθρωποι, υπό απίστευτους όρους ζωής, έγιναν παραγωγικοί. Το Σουφλάς ονομάστηκε Νέα Τρίγλια. Το Καργή—Λιμάν Νέα Μουδανιά. Άλλες κοινότητες αναλόγως. Η περιφέρεια άρχισε να σφύζει ζωής. Με το σύστημα της Κοτότας και που και που ως κοινοτικός ιατρός, τακτοποιήθηκα κάπως. Με τη βοήθεια του εποικισμού απέκτησα ένα σπίτι στα Νέα Μουδανιά. Αλλά αν σκεφθεί κανείς ότι μέσα σε 15 χρόνια έκανα έμπιστος περίπου 200 χιλιάδες χιλιόμετρα, υπό πολλές φορές, αφάνταστους ό-

ρους (και να πνιγώ σε αιφνίδιους χειμάρρους με το άλογο, να σωριαστώ με βαριά τραυματισμένο το άλογο σε δύσβατα μονοπάτια), τότε μπορεί να καταλάβει κανείς την ψυχική και σωματική μου κατάσταση. Χωρίς τέτοιους κόπους, με την αφάνταστη φτώχεια των ανθρώπων, ήταν αδύνατο να ζήσει γιατρός.

Ήρθε και η συμφορά του πρώτου θανάτου, από πνευμονία που έπαθε σε μια περιουσία του υπηρεσιακή ως διευθυντού της Γεωργικής Υπηρεσίας Σεργών, του απολυταγμένου μικρότερου μου αδελφού Ξενοφώντος, ενός ενδοσυναιδώς πρωτοπόρου στις επιστημονικές εφαρμογές της επιστήμης της Γεωπονίας και μεθόδευσης αποκαταστάσεως προσφύγων διά της δημιουργίας προτύπων αγροτικών κτημάτων.

Χρειάστηκε να μείνω σε μοναστήρι του Αγίου Όρους (Διονυσίου) ως φιλοξενούμενος ένα - ενάμιση μήνα για να συνέλθω.

Κάτι έπρεπε να κάνω. Έπρεπε να δημιουργήσω έναν ελαφρότερο τρόπο ζωής. Ο αδελφός μου Χρυσόστομος, βαπτισμένος και ονομασμένος από τον Εθνομάρτυρα της Σμύρνης θείο μας, ήταν ιερέας στην ελληνική ορθόδοξη εκκλησία της Βιέννης (τόρα είναι μητροπολίτης). Πήγα στη Βιέννη για ειδικότητα στη γυναικολογία. Επέτυχα καλούς μαθητές. Καλό περιβάλλον. Αλλά η γενιά μου ήταν φαίνεται έτσι καταραμένη... Έπρεπε να πιεί και άλλο φοβερό ποτήρι.

Ο γερμανικός λαός, όπως λέει ένας μεγάλος ιστορικός του, δεν μπορεί μέσα στους αιώνες να ζήσει χωρίς αρχηγό. DEN OBEREN τον επικεφαλής, στον ανώτατον στον οποίον οι άλλοι BEDINGUNGSLOS άνευ όρων πρέπει νάνα UNTERANEN υποταχτικοί. Και ήταν της μοίρας του γερμανικού λαού και της ανθρωπότητας, για μιάμιση εκατονταετία νάχει ο γερμανικός λαός ως αρχηγός: Ένα μεγαλομανή, τον Βισμαρκ. Ένα πάσχοντα από αισθήματα κατωτερότητας, τον αυτοκράτορά τους Γουλιέλμο, με το τάχα παληκαριό τσιγγελατό μoustάκι του. Και έναν ψυχοπαθή, τον Χίτλερ, που με την αρρωστημένη ψευδαίσθηση ότι είναι γεννημένος προφήτης, βούτηξε την ανθρωπότητα σε ανείκαστο λουτρό αίματος και δυστυχίας, δίνοντας αμορφή στο όν αυτό που ονομάζεται άνθρωπος, να δείξει προς όλες τις κατευθύνσεις και ηρωισμούς βέβαια, με και τι βρωμερό κτήνος κρύβει μέσα του. Τις λεπτομέρειες όλων αυτών τις ζήσαμε όλοι και να δούμε που πάει η ανθρωπότητα.

Η μοίρα, ο Θεός, μου χάρισαν δύο καλά παιδιά. Ένα γιό και μια κόρη. Ο γιός μου ηλεκτρικός, με μια σύζυγο στην αγγλική και γερμανική φιλολογία, από την Καβάλα, μου χάρισαν έναν συνονόματο εγγονό. Η κόρη μου φοιτήτρια οικονομικών επιστημών, με ένα σύζυγο θαυμασίο επιστήμονα πυρηνικό, απ' εδώ, μου χάρισαν μια χαριτωμένη εγγονούλα. Η γυναίκα μου, από τη Βιέννη, είναι ο καλύτερος άνθρωπος του κόσμου. Δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν. Έστο ο Θεός έλεος στην τύχη του κόσμου, στη μοίρα των ανθρώπων.

Με απέραντη αγάπη και πόνο για όλους τους ανθρώπους. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΗΡΑΚΛΗ και ΕΡΙΦΥΛΗΣ ΤΣΙΤΕΡ

● ΤΡΙΓΛΙΑΝΟΙ διαβάζετε και διαδίδετε τὰ «ΤΡΙΓΛΙΑΝΑ ΝΕΑ»

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΟΥ

«Ραφήναια 1983»

Με πανηγυρικό τόνο και με τη συμμετοχή όλων σχεδόν των κατοίκων της Ραφήνας και των παραθεριστών γιορτάστηκαν και φέτος στη Ραφήνα από το Μορφωτικό Σύλλογο τα «Ραφήναια 1983» το Σάββατο και την Κυριακή 30 και 31 Ιουλίου στην πλατεία της Ραφήνας.

Τις γιορτές πλαισίωσαν μουσικά συγκροτήματα, που έπαιζαν δημοτικά και λαϊκά τραγούδια και διασκεδάζαν τον κόσμο μέχρι αργά τη νύχτα. Μεταξύ των μουσικών συγκροτημάτων ήταν η Ρεμπέτικη Κομπανία από την Αθήνα και η Ερασιτεχνική Κομπανία από νέους της Ραφήνας.

Ιδιαίτερη εντύπωση έκαναν τα χορευτικά του Μορφωτικού Συλλόγου της Ρα-

φήνας από κορίτσια του Δημοτικού και του Γυμνάσιου, που χόρευαν ελληνικούς χορούς με εθνικές ενδυμασίες. Εδώ πρέπει να απονεμηθεί ένα μεγάλο εύγε στο Μορφωτικό Σύλλογο και στους χοροδιδάσκαλους του που κατόρθωσαν μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα να παρουσιάσουν δυο τέλεια και αρμονικά χορευτικά συγκροτήματα από κορίτσια που ίσως για πρώτη φορά διδάχτηκαν ελληνικούς χορούς.

Τη γιορτή έκλεισε η ομιλία του προέδρου του Συλλόγου Νίκου Στεφανίδη πάνω σε πολιτιστικά θέματα.

Μακάρι ο Μορφωτικός Σύλλογος να συνεχίσει και στο μέλλον με τέτοιες γιορταστικές εκδηλώσεις που δίνουν ένα χαρούμενο ρυθμό στη ζωή της Ραφήνας.

Εκδηλώσεις στην Νέα Τρίγλια από τον Πολιτιστικό Σύλλογο

Γεμάτο ήταν το καλοκαίρι για τον Πολιτιστικό Σύλλογο και το χορευτικό του, ως και τα τμήματα γυμναστικής. Φαίνεται ότι τα δυο αυτά τμήματα απέσπασαν όλη τη συμπάθεια των συγχωριανών που τ' αγαπάισαν και τα βοήθησαν με κάθε τρόπο, ηθικό και υλικό. Κι όχι μόνο οι Τριγλιανοί αλλά και όσοι παρακολούθησαν τις εκδηλώσεις ενθουσιάστηκαν με τη ζωντάνια των παιδιών του χορευτικού.

Οι εκδηλώσεις άρχισαν την Κυριακή 3 του Ιούλη στην πλατεία του χωριού με το χορευτικό και τα τμήματα γυμναστικής, που με το κέφι τους δημιούργησαν ένα πολύ ευχάριστο κλίμα για τους θεατές.

Στις 6 Αυγούστου, το χορευ-

τικό, προσκαλεσμένο από τον Πολιτιστικό Σύλλογο της Σωζόπολης, εμφανίστηκε στην πλατεία του γειτονικού χωριού, όπου χόρευε παραδοσιακούς τριγλιανούς χορούς.

Μια εβδομάδα αργότερα, το βράδυ της 13ης Αυγούστου, το διοικητικό συμβούλιο του συγκροτήματος «Ρούσου» της παραλίας της Νέας Τρίγλιας οργάνωσε αποχαιρετιστήρια βραδιά για τους παραθεριστές. Προσκαλεσμένο και το χορευτικό, έκανε ακόμα μια όμορφη παρουσία στο χορό που δόθηκε.

Τέλος, στις 8 Σεπτεμβρίου το χορευτικό εμφανίστηκε στη Ραφήνα με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για τη γιορτή της Παντοβασιλείσσας.

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΑΝΤΟΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ

◆ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛ. μα του Πολιτιστικού Συλλόγου Νέας Τρίγλιας εμφανίστηκαν στην πλατεία της Ραφήνας σε χορούς και τραγούδια.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΡΑΦΗΝΑΣ

Ο Σύλλογος Τριγλιανών, παραρτήματος Ραφήνας, ευχαριστεί τον πρόεδρο της κοινότητας Νέας Τρίγλιας Χαλκιδικής, που έφερε στη Ραφήνα την κοινοτική μουσική, τον πρόεδρο της κοινότητας Ραφήνας που ξενάγησε με έξοδα της κοινότητας όλα τα παιδιά της μουσικής. Επίσης ο Σύλλογος Τριγλιανών της Ραφήνας συγ-

χαίρει και ευχαριστεί τον Ραφήνιότη κ. Γιώργο Μπόκαρη που κατέβαλε εξ ιδίων το ποσό των 40.000 δραχμών για τα έξοδα μεταφοράς των παιδιών της φιλαρμονικής από τη Νέα Τρίγλια στη Ραφήνα.

Τέλος, ο Σύλλογος ευχαριστεί όλους τους Τριγλιανούς που ήρθαν από τη Χαλκιδική και όλους όσους παραβρέθηκαν στη γιορτή της Παναγίας της Παντοβασιλείσσας, γιατί θεωρεί αυτή τη γιορτή της Παντοβασιλείσσας στη Ραφήνα κατ' εξοχήν γιορτή των Τριγλιανών, που καθοδηγεί και προστατεύει τους απανταχού Τριγλιανούς κι όλο τον κόσμο.

ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ "ΡΑΦΗΝΑ,"

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Β. ΠΑΛΠΑΤΖΗ
ΡΑΦΗΝΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Τὸ μεγάλο μας κατάστημα ὁδὸς περιμένει και ὅσες προσφέρει τὰ πάντα πὸν χρειάζεστε γιὰ τὸ σπίτι

● Οἱ φθινόντες τιμές μας και ἡ ἀφθονία τῶν προϊόντων μας εἶμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ ὁσες πείσουν νὰ γίνετε πελάτες μας

● Σκοπὸς μας ἡ ἐξυπηρέτησή σας